

WOJEWODA PODKARPACKI

ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów

Rzeszów, 2026-05-27

O-VII.431.13.2026

Pan

Sławomir Sidur

Wójt Gminy Czermin

Na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2026 r., poz. 158) przekazuję wystąpienie pokontrolne po kontroli Urzędu Stanu Cywilnego w Czerminie przeprowadzonej w dniu 9 kwietnia 2026 roku.

Kontrolę przeprowadziła Bożena Tobiasz – inspektor wojewódzki na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli udzielonego przez Wojewodę Podkarpackiego (pismo z dnia 24 marca 2026 roku, znak: O-VII.431.13.2026).

Kontrolą objęto rejestrację stanu cywilnego oraz zmianę imion i nazwisk w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. realizowane na podstawie:

- ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz. U. z 2025 r., poz. 594 ze zm.) – dalej „PASC”,
- ustawy z dnia 17 października 2008 r. *o zmianie imienia i nazwiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1988) – dalej „ZIN”,
- *Konwencja Nr 3 sporządzona w Stambule 4 września 1958 r. dotycząca międzynarodowej wymiany informacji z zakresu stanu cywilnego* (Dz. U. z 2003 r. Nr 172, poz. 1667).

W wyżej wymienionym okresie kierownikiem jednostki kontrolowanej był Pan Sławomir Sidur – Wójt Gminy Czermin. Funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Czerminie sprawują Pani Beata Malikowska oraz Pani Marlena Kokoszka.

W wyniku dokonanej kontroli ustalono następujące fakty.

Przeprowadzono oględziny budynku Urzędu Stanu Cywilnego w Czerminie znajdującego się w Urzędzie Gminy w Czerminie. Ustalono, że na parterze tego budynku znajduje się pomieszczenie Urzędu Stanu Cywilnego (pokój nr 1). W odrębnym pomieszczeniu służącym za archiwum urzędu stanu cywilnego w metalowych szafach zamykanych na klucz przechowywane są księgi stanu cywilnego oraz akta zbiorowej rejestracji stanu cywilnego i skorowidze alfabetyczne.

Ustalono, że w kontrolowanym zakresie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Czerminie dokonano następujących czynności:

1. Sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 PASC:

- nie sporządzono aktów urodzenia w trybie art. 53 PASC, sporządzono natomiast 10 aktów urodzeń w trybie art. 104 PASC;
- sporządzono 24 akty małżeństw w trybie art. 87 PASC oraz sporządzono 2 akty małżeństwa w trybie art. 104 PASC;
- sporządzono 19 aktów zgonu w trybie art. 92 PASC nie sporządzono aktów zgonu w trybie art. 104 PASC;

2. Zmiany w aktach stanu cywilnego na podstawie art. 35 i art. 37 PASC:

- dokonano 5 sprostowań aktów stanu cywilnego;
- dokonano 2 uzupełnienia aktu stanu cywilnego.

3. Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 124 PASC:

- dokonano 208 migracji aktów stanu cywilnego.

4. Prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy ZIN:

- przeprowadzono 2 postępowania w przedmiocie zmiany imienia i nazwiska.

5. Realizacja obowiązków wynikających z Konwencji Nr 3 dotyczącej międzynarodowej wymiany informacji z zakresu stanu cywilnego:

- nie wystąpiły przypadki zastosowania postanowień Konwencji nr 3.

Kontroli poddano 2 postępowania administracyjne dotyczące zmiany imienia lub nazwiska oraz 18 spraw dotyczących rejestracji zdarzeń stanu cywilnego:

- sporządzenie aktu stanu cywilnego na podstawie art. 104 PASC (5 aktów urodzenia, 2 akty małżeństwa);
- nanoszenie wzmianek dodatkowych o uzupełnieniu oraz sprostowaniu aktu (4 akty urodzenia, 1 akt małżeństwa);
- prawidłowość dokonywania migracji aktów stanu cywilnego (6 aktów, tj. 2 akty urodzenia, 2 akty małżeństwa, 2 akty zgonu);

Czynności kontrolne wykazały, że rejestracja stanu cywilnego w ww. zakresie prowadzona jest zgodnie z przepisami prawa. Przeniesień aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą dokonano w sposób określony w art. 104 PASC, tj. wiernie, zgodnie z literalnym brzmieniem zapisów. W jednym przypadku Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Czerminie dokonała sprostowania prawidłowo sporządzonego aktu urodzenia nr 1811032/00/AU/2025/208392 w zakresie kraju urodzenia dziecka z „Wielka Brytania” na nazwę wyspy „Jersey”.

Stwierdzono, iż na bieżąco nanoszone są wzmianki dotyczące sprostowania i uzupełnienia aktów stanu cywilnego. W aktach zbiorowej rejestracji znajduje się

prawidłowy dokument, na podstawie którego dokonano sprostowania i uzupełnienia aktu stanu cywilnego.

Ustalono, że migracja aktów stanu cywilnego do elektronicznego rejestru stanu cywilnego prowadzona jest właściwie, tj. treść wszystkich skontrolowanych aktów została przeniesiona prawidłowo, do odpowiednich rubryk. We wszystkich przypadkach, po zmigrowaniu aktu, w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, odnotowano niezbędne informacje o ich przeniesieniu do elektronicznego rejestru stanu cywilnego.

W ramach kontroli ustalono, iż nie wystąpiły przypadki zastosowania obowiązków wynikających z postanowień Konwencji nr 3.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych sprawdzono 2 postępowania administracyjne nr USC.5355.1.2025 i nr USC.5355.2.2025 w przedmiocie zmiany imienia i nazwiska. Stwierdzono, że w postępowaniu nr USC.5355.2.2025 decyzja została wydana przedwcześnie. W przedmiotowej sprawie Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Czerminie zbyt pochopnie uznał, że wystąpiła przesłanka wymieniona w art. 4 ust. 1 pkt 1-4 ustawy ZIN, która uzasadniała uwzględnienie złożonego wniosku.

Ustalono, że postępowania załatwiane były terminowo. Wykonany został obowiązek informacyjny określony w art. 13 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Stwierdzono, iż w okresie kontrolowanym przeprowadzono audyt/kontrolę wykorzystywania danych osobowych z rejestrów państwowych przez powołanego w gminie Inspektora Ochrony Danych (IOD).

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz usprawnienia badanej działalności - na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej - przekazuję następujące wnioski i zalecenia pokontrolne:

- W przypadku aktu urodzenia nr 1811032/00/AU/2025/208392 wystąpić do sądu o unieważnienie dołączonej wzmianki dodatkowej (art. 39 PASC) dotyczącej sprostowania kraju urodzenia dziecka z „Wielka Brytania” na nazwę wyspy „Jersey”.
- Przy rozpatrywaniu spraw o zmianę imienia i nazwiska należy pamiętać, że ich zmiana jest dopuszczalna wyłącznie z ważnych powodów (art. 4 ust. 1 ustawy o zmianie imienia

i nazwiska), a podstawą do tej zmiany mogą być jedynie okoliczności szczególne, a nawet nadzwyczajne w kontekście danej sprawy. Realizując konkretną sprawę i rozpatrując wnioski należy analizować tę kwestię także w kontekście rozwiązań systemowych, w tym zasad przewidzianych w systemie rejestracji stanu cywilnego oraz uwzględniając rolę imienia i nazwiska w obrocie prawnym. W efekcie, podjęte decyzje powinny być racjonalne, wyważone i zgodne z przepisami prawa.

O sposobie wykonania powyższych zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia - mając na względzie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej - proszę mnie poinformować na piśmie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

(-)

Wiesław Buż

I WICEWOJEWODA PODKARPACKI